

Uvodnik / Editorial / Éditorial	1-5
----------------------------------------------	-----

ISH FILES

Članki / Articles / Les articles

L'inquisition et l'islam

(*Inkvizicija in islam – Povzetek*)

Bernard Vincent (EHESS, Paris)	7-14
---------------------------------------------	------

L'écorché: à propos du châtiment de saint Barthélemy

(*Odrež: o kaznovanju svetega Bartolomeja – Povzetek*)

Jure Mikuž (ISH, Ljubljana)	15-34
------------------------------------------	-------

Interroger l'événement. Leçons bulgares en marge de la guerre du Kosovo

(*Preiskovanje dogodka. Bolgarske lekcije na obrobju kosovske vojne – Povzetek*)

Galia Valtchinova (NBU, Sofia)	35-51
---------------------------------------------	-------

L'inversion dans l'objectivation. Le mouvement régressif d'une culture provinciale faisant office de la culture nationale

(*Inverzija v objektivaciji. Regresivno gibanje provincialne kulture, ki nastopa v vlogi nacionalne kulture – Povzetek*)

Taja Kramberger (ISH, Ljubljana)	53-70
-----------------------------------------------	-------

Na lovu za »dejanskim občinstvom«. Teoretske implikacije obrata k recepciji v raziskovanju množičnih medijev

(*On the Hunt for »Actual Audiences«. Theoretical Implications of the Turn towards Reception in Media Studies – Abstract*)

Sabina Mihelj (ISH, Ljubljana)	71-89
---------------------------------------------	-------

Neposredni športni prenos in TV gledalec, II. del

(*Live Sport TV Coverage and its Viewer; Part II – Abstract*)

Vlado Kotnik (ISH, Ljubljana)	91-109
--------------------------------------------	--------

Translationes

IZ ZGODOVINE KNJIGE IN BRANJA

Kratek uvod v problematiko: Roger Chartier	111-112
---------------------------------------------------------	---------

Tekstna kritika in kulturna zgodovina. Tekst in glas, XVI.–XVIII. stoletje

Roger Chartier	112-123
(prevod Drago B. Rotar)	

Preteklost in prihodnost knjige

Roger Chartier	123-130
(prevod Drago B. Rotar)	

Bernard Vincent

L'INQUISITION ET L'ISLAM

Résumé :

Analyse de la situation socio-religieuse sur la Péninsule ibérique au XVIe siècle concernant les musulmans et leurs descendants convertis, ceux-la souvent soupçonnés de crypto-islam. L'auteur attire l'attention sur le nuances des notions et des caractérisations en usage sur le territoire en question. Aussi, l'article pourrait être considéré comme une percée dans la littérature sur le sujet abordé.

Mots clés : *inquisition, islam, Morisques, renégats, conversion, exil*

Povzetek:

Analiza razmer na Iberskem polotoku v 16. stoletju, zlasti obravnavanj in usod muslimanov ter njihovih spreobrnjenih potomcev, velikokrat osumljenih kriptoislama. Avtor opozarja na niansiranost pojmov in karakterizacij na obravnavanem ozemlju. Članek imamo lahko tudi za pogled v literaturo o obravnavani temi.

Ključne besede: *inkvizicija, islam, Moriski, odpadniki, spreobrnitev, izgon*

Jure Mikuž

L'ÉCORCHÉ : À PROPOS DU CHÂTIMENT DE SAINT BARTHÉLEMY*

Résumé :

Le peintre slovène Valentin Metzinger, ne peignant autrement que des scènes baroques des extases tranquilles et contemplatives, nous surprend par une cruauté inattendue dans les deux tableaux de saint Barthélemy (entre 1735 et 1740) : le premier, par la cruauté exercée sur la peau, et le second par le redoublement de la peau. Dans un fantasme préconscient, la peau est constituée comme une interface commune appartenant tant au nouveau-né qu'à sa mère et symbolisant leur union symbiotique. Leur séparation est figurée par l'arrachement de cette peau ce qui peut se manifester plus tard comme un fantasme du corps « écorché » qui sous-tend la conduite masochiste, sadique, narcissique ou fétichiste, ou peut être sublimée dans les œuvres d'art.

Mots clés : Valentin Metzinger, l'art baroque, l'écorché, les fantasmes, la mort

Povzetek:

Na splošno so se Metzingerjeve slike slogovno in ikonografsko podrejale naročniškim željam, sliki svetega Jerneja iz okoli 1735-40 pa sta v celotnem opusu izjemni: prva z osupljivo krutostjo in nasiljem nad kožo in druga s fetišistično podvojeno kožo. Izvirna psihična fantazma skupne kože otroka in matere lahko generira pozneje dve fantazmi, ki posegata v celovitost telesnega in psihičnega jaza, namreč mazohistično in sadistična fantazmo o odiranju kože in narcistično o podvojeni koži.

Ključne besede: Valentin Metzinger, baročna umetnost, odrta koža, fantazme, smrt

Galia Valtchinova

INTERROGER L'ÉVÉNEMENT
Leçons bulgares en marge de la guerre du Kosovo*

Résumé :

En interrogeant les réactions bulgares face à la guerre du Kosovo (1999), l'auteur montre comment l'événement vécu à travers les médias interfère avec des représentations identitaires, avec des stéréotypes culturels et politiques profondément ancrés dans les mentalités, pour donner lieu à des lectures alternatives. Faisant recours à des notions forgées par des anthropologues ('intimité culturelle'), le travail ethnographique à l'appui, on peut mieux rendre compte des aspects peu visibles qui déterminent d'amples réactions publiques dans les pays du Sud-Est européen.

Mots clés: Balkans, Bulgarie, Kosovo/a, guerre/s, médias, socialisme

Povzetek:

Avtorica ob pregledovanju bolgarskih reakcij na vojno na Kosovu (1999) pokaže, kako je dogodek, ki so ga doživljali skozi medije, interferiral z identitetnimi reprezentacijami, s kulturnimi in političnimi stereotipi, ki so globoko zasidrani v mentalitetah, in omogočil alternativna branja. Ob uporabi pojmov, ki so jih skovali antropologi ('kulturna intimnost') in opirajo se na etnografsko delo, lahko bolje upoštevamo malo vidne aspekte, ki determinirajo razsežne javne reakcije v deželah evropskega jugovzhoda.

Ključne besede: Balkan, Bolgarija, Kosovo, vojna/-e, mediji, socializem

Taja Kramberger

L'INVERSION DANS L'OBJECTIVATION

Le mouvement régressif d'une culture provinciale

faisant office de la culture nationale

Povzetek: Naslov *Inverzija v objektivaciji*, s katero označujem sprevrnjen način opredelitve »generičnega razmerja opazovalca do opazovanega« (Pierre Bourdieu, *Praktični čut*, 2002, str. 29) oz. do objekta, napotuje na repertoar procedur, ki jih izvaja simbolno šibka, a strukturno dokaj enakomerno razpršena oblast, ki je bila leta 1991 z osamosvojitvijo iz provincialne oblasti hipoma »transformirana« v državno (v resnici pa so to priložnost izrabili njeni strukturni – ne vselej tudi personalni – nosilci zgolj za »transfirmacijo«, se pravi, za hitro okrepitev svojih pozicij v novih okoliščinah in onemogočili transformacije v globino in v strukturi), in ki po svojem strukturnem dispozitivu, pri komunikaciji navzven in propagandi navznoter, ozaljšanima z »zgodbo o uspehu«, s »hitrim razvojem« in z »odprtostjo«, zaradi notranjih determinacij pravzaprav nujno vodi v regresijo in v čedalje bolj avtarkično samopodobo. Za ilustracijo in simptom te strukturacije jemljemo nekaj podatkov in krajših analiz iz končnega poročila raziskovalnega projekta z naslovom *Représentations culturelles dans les médias slovènes*, v katerem smo zbrali in analizirali obsežno bazo podatkov reprezentacij kulture v slovenskih množičnih medijih (tisk, televizija) za 80. in 90. leta XX. stoletja, in ki smo ga z ekipo sodelavcev končali v lanskem letu. Inverzija v objektivaciji, po kateri kontinuirano izvajanje negativne selekcije vodi v vse večjo regresijo in reakcionarnost, ni nekaj, kar bi lahko brezbrizno opazovali od zunaj, saj intervenira v samo raziskovalno sfero in v njeno vsebinsko artikulacijo. Zgolj tisti, ki je »nase pripravljen vzeti ceno izključitve, ki jo predpostavlja in poraja objektivacija« (*Ibid.*, str. 34, op. 25), kakor pravi Bourdieu v *Praktičnem čutu*, ima na svoji strani konstitutivno razliko, ki omogoča intelektualno dejavnost in intelektualni stan (*condition*): je zmožen videti polje, kjer se generira verovanje (Cf. *ibid.*, str. 117), ga objektivirati in vzdrževati distanco, ki je navsezadnje potrebna za to, da se lahko sprizazni s tem, da je zaloten, ko dela na objektivaciji oziroma zajet v svoje delo objektivacije (Cf. *ibid.*, str. 36).

Ključne besede: zgodovina, kultura, XIX. in XX. stoletje, objektivacija, provinca, transformacije/transfirmacije, intelektualci, inverzija v objektivaciji

Résumé: Le titre donné à cet article, *L'inversion dans l'objectivation*, par lequel je dessigne le mode perverti de la «relation génératrice de l'observateur à l'observé» (Pierre Bourdieu, *Le sens pratique*, 1980, p. 30), renvoie au répertoire de procédures dont disposait un pouvoir, faible du point de vue symbolique, mais qui a été, en 1991, obligé de se «transformer», et d'une manière instantanée, en pouvoir d'État (ce qui se passait en réalité, c'est que ses tenants – structurels et non pas toujours personnels – ont profité de l'occasion pour une «transfirmation», c'est-à-dire, pour un renforcement rapide de leurs propres positions dans les circonstances nouvelles, et pour empêcher les transformations en profondeur et de structure), et qui, conformément à son dispositif structurel, et grâce à lui, dans son communication vers l'extérieur et dans sa propagande vers l'intérieur, décorées tous les deux par la «success story», le «développement rapide», l'«ouverture», et bien sûr par l'effet des déterminations intrinsèques, conduit vers une auto-représentation régressive et autarchique. Je prends, comme l'illustration et comme le symptôme de la structuration de l'«univers national», quelques donnés et quelques extraits d'analyses du rapport final sur le projet de recherche intitulé *Représentations culturelles dans les médias*.

slovènes, ce projet étant le travail d'une équipe des chercheurs terminé en 2002, et au cours duquel on a recueilli et analysé une base vaste des informations sur les représentations de la culture dans les médias slovènes (presse, télévision) dans les années 1980 et 1990. L'inversion dans l'objectivation qui est à la source de ce mouvement régressif et réactionnaire que je viens d'évoquer, n'est pas quelque chose, je le crois bien, qu'on puisse se permettre, en tant que chercheur en sciences sociales, d'observer d'un dehors et avec une indifférence, car, enfin, il intervient aussi dans le domaine de recherche en transformant les articulations sociales de ses contenus. Ce n'est que celui qui soit disposé à assumer le *coût* de la mise hors jeu que l'objectivation suppose et engendre (Cf. *ibid.*, p. 35 n. 24) et qui ait à son côté la différence constitutive, permettant les activités intellectuelles et la condition intellectuelle, qui soit en état de voir le champ où s'engendent les croyances (Cf. *ibid.*, 114), d'objectiver ce champ et de maintenir la distance qui, en fin des comptes, soit nécessaire pour qu'il accepte d'être pris lui-même dans son travail d'objectivation (Cf. *ibid.*, p. 37).

Mots clés: histoire, culture, XIXe et XXe siècles, province, transformations/transfirmations, intellectuels, inversion dans l'objectivation

Sabina Mihelj

NA LOVU ZA »DEJANSKIM OBČINSTVOM«
Teoretske implikacije obrata k recepciji
v raziskovanju množičnih medijev

Povzetek:

Članek se osredotoča na nekatere možne implikacije obrata k recepciji, ki je nastopil v raziskovanju množičnih medijev (še posebej znotraj kulturnih študijev in ene od poddisciplin, medijskih študijev) sredi osemdesetih let preteklega stoletja in ki se je krepil skozi 90-a leta. Čeprav zoperstavljeni teoretskim pristopom, ki so obvladovali zgodnejša obdobja raziskovanja medijev in ki so se osredotočali na homogenizirajoče, indoctrinirajoče ipd. učinke medijev, so pristopi, orientirani k recepciji, ohranili nekatere osnovne premise zgodnejših pristopov nespremenjene. Navkljub povzdigovanju subverzivnih potencialov »aktivnih občinstev« je glavna os argumentov ostala skoraj enaka: ključna raziskovalna vprašanja so še vedno strukturirana okoli kategorije »učinka« (ki je še vedno razumljen kot enosmeren), in, kar je najpomembnejše, okoli dihotomije aktivnih in pasivnih občinstev oz. neodvisnosti in nadzora. Avtorica ponuja argumente v prid tezi, da tako zgodnejši, k tekstrom in proizvodnji orientirani pristopi, kot sodobni pristopi, osredotočeni na recepcijo, temeljijo na enakem razumevanju subjekta, ki mora biti aktiven, če naj bo pravi subjekt (in ne objekt). Po kratkem pregledu nekaterih konceptualizacij, ki se izognejo preprosti dihotomiji aktivnih in pasivnih občinstev ali neodvisnosti in nadzora, avtorica sklene članek s preizpraševanjem možnih razlogov za vztrajnost osnovnih predpostavk o odnosu med medijami in občinstvom. Na koncu predlaga, naj bodo tudi koncepti, ki sodijo v domeno medijskih študij recepcije, kot npr. »aktivna občinstva« ali »dejanska občinstva«, preizprašani kot diskurzivni konstruktii in s tem kot možne teoretske reperkusije razvoja v zunajznanstvenih sferah družbe, ekonomije, politike in kulture.

Ključne besede: množični mediji, recepcija, občinstvo

Abstract:

The article discusses some possible implications of the turn towards reception which occurred in research on mass media (particularly inside cultural studies and one of its subdisciplines, media studies) in mid-80s of the past century and intensified throughout the 90s. Although juxtaposed to theoretical approaches that dominated the research on media earlier and which focused on homogenizing, indoctrinating etc. effects of media, reception-oriented approaches retained some of the crucial premises of earlier approaches unchanged. Despite celebrating the subversive potentials of »active audiences«, the main axis of argument remained much the same: the crucial research questions keep being structured around the category of »effect« (still conceived as one-way) and, most importantly, around the dichotomy of active and passive audiences or

freedom and control. The author argues that both earlier, text- and production-oriented approaches, as well as current reception-oriented ones, depend on the same underlying conception of subject which, in order to be a proper subject (and not an object) needs to be active. After a short discussion of some conceptualizations which avoid a simple dichotomy of active and passive audiences or freedom and control, the author concludes by interrogating some possible reasons for the persistence of these basic assumptions about the relation between media and audiences. Finally, she suggests that also concepts pertaining to the field of reception-oriented research, such as »active audiences« or »actual audiences«, need to be examined as discursive constructions and thus as possible theoretical repercussions of extra-scientific developments in social, economic, political and cultural sphere.

Key words: *mass media, reception, audience*

Vlado Kotnik

**NEPOSREDNI ŠPORTNI PRENOS
in TV-GLEDALEC
(2. del)**

Povzetek:

Tekst predstavlja vsebinsko nadaljevanje prvega dela. Če se je v prvem delu analiza bolj dotikala dekonstrukcije prenosa alpskega smučanja kot TV-oddaje, z vidika posredovane tehnično-kulture forme, se v tem delu analiza naslanja na element TV-gledalca. Pri tem velja poudariti, da analiza ne razvija kakega posebnega koncepta TV-gledalca, temveč se ta pojem vanjo vrine bolj posredno, preko razmišljjanj o TV-publiko športnih prenosov, preko vpogleda v ideološke manifestacije prenosov alpskega smučanja, ki jih ti proizvedejo predvsem s pomočjo institucije komentarja in skozi komentatorjev diskurz.

Ključne besede: medijski študiji, televizija, neposredni TV-prenos, alpsko smučanje, športni komentar, TV-gledalec, ideologija

Abstract:

This writing actually must be taken as the thematic continuity of the first part. If we could say that in the first part the analysis more includes the process and the circumstances of deconstruction of alpine skiing TV coverage as a specific TV bulletin, as well as a mediated technical-cultural form, in this part the notion of TV viewer is drawn in analysis. But not in a sense of developing a special concept of TV viewer, than rather more indirectly, by general reflecting sports TV audiences, by mentioning many ideological manifestations of alpine skiing telecasts, which they produce them by institutionalising the commentary and through commentating discourse.

Key words: media studies, television, live TV coverage, alpine skiing, sports commentary, TV viewer, ideology